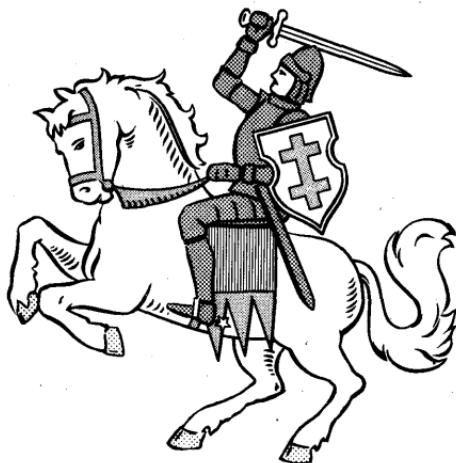

БЮЛЕТЭНЬ

Беларускай Цэнтральнай Рады

Жыве Беларусь !

БЮЛЕТЕНЬ БЕЛАРУСКАЙ ЦЕНТРАЛЬНОЙ РАДЫ

Цана: Дабравольная ахвяра на Беларускі
Нацыянальны ФондРэдагуе Рэдакцыйная Калегія. Галоўны Рэдактар Кастусь Каліна
Адрас Рэдакцыі: P. O. Box 26, South River, N. J. 0882, USA

№8

Сінегань 1978 г.

Год выд. III

Вітаем усіх наших Супрацоўнікаў, чытачоў і Прыхільнікаў, а таксама ўсіх беларускіх Грамедзян на Чужыне і на Бацькаўшчыне:
Вясёлых Калядаў і щасцілівага Новага 1979 Году
ад шырага сэрца жадае
Рэдакцыйная Калегія часопісу "Жыве Беларусь"!

НАШЫ ГОСЦЫ

Дня 10 чэрвеня 1978 г. Гасп. Ген. М. Зуй, што жыве і працуе для беларускай справы ў Аўстраліі, наведаў ЗША ды меў магчымасць пагутарыць аб беларускіх справах, а таксама з паасобнымі арганізацыямі.

Гасп. Зуй злажкы вінок на магілу Прэзыдэнта Р. Астроўскага ў прысутнасці цяперашняга Прэзыдэнта БЦР гасп. Н. Мядзведкі. Прэзыдэнт Астроўскі ёсьць пахаваны на магілках імя. с.в. Зўфраніні Поладцкі ў Саўт Рымеры.

Едучы з Амэрыкі ў Аўстралію, гасп. Зуй наведаў Англію, Нямеччыну, як Другі Заступнік Прэзыдэнта БЦР.

Гасп. Ген. Зуй спаткаўся з паасобнымі беларускімі дзеячамі ды зрабіў абмен думак аб працы. Пакінуў па сабе вельмі добрае ўражанье. Усе ацанілі яго як шырага патрыёта і змагара за вольную і незалежную Беларусь.

Наступным нашым госьцем быў гасп. Начальнік ГШ БВФ Л. Касмовіч з сваёй жонкай Надзяй. Яны прыехалі ў ЗША 6 кастрычніка 1978 г. з Заходніх Нямеччыны.

Гасп. Касмовіч з жонкай адведаў паасобных беларускіх арганізацыяў ў ЗША, наведаў сваіх сваякоў і знаёмых, што стаяць на пазиціях вольнай і незалежнай Беларусі згодна з Актам 25 Сакавіка і пастаноў II Ўсебеларускага Кангресу з 1944 г.

Дня 15 кастрычніка 1978 г. гасп. ген. Касмовіч з сваёй жонкай Надзяй наведалі Беларуска-Амэрыканскі Цэнтр, а таксама магілу Прэзыдэнта Р. Астроўскага ў Саўт Рымеры.

Таксама адведаў ЗША наш суродзіч з Аўстраліі гасп. Паўла Гуз. Їн адведаў сваякоў і беларускіх асяродкі, выступаў на зборы моладзі, якую заклікаў да працы і ахвярнасці.

ЗВАРОТ

Прэзыдэнта Беларускай Цэнтральнай Рады да Беларускага Грамадства ў Беларусі і на Эміграцыі

Дарагія Суродзічы!

На працягу 60 гадоў кожны съведамы Беларус успамінае ды ўрачыста съвяткуе дзень, у якім Рада Беларускай Народнай Рэспублікі сваім векапомнім Актам « Трэцій Устаўной Граматай » абвесьціла ўсіму съвету волі Беларускага Народу аб утварэнні сваёй Незалежнай, Дэмакратычнай, Лічжавы - Беларускай Народнай Рэспублікі.

Што сваё шырае прывітаныне з нагоды 60-ых Угодкаў аб-вешчаныя Незалежнай Беларусі. Я хачу, як адзін з баразбітаў

Жыве Беларусь!

№3

беларускае вызвольнае дзеянасьці, прыпомніць, што наша сым-
балічна незалежнасць, абвешчаная Актам 25 Сакавіка 1918 г.,
а сяняня маём 1978 г., не магла быць у той час замацаваная з
брaku дастатковое збройнае сілы. Вось з гэтага скарыстай раб-
сейскай бальшавікі і паліякі, дзелячы Беларусь паміж сабою
трактатам 1921 г. ў Рызе, панявольваючы Беларускі народ. Такі
лёс спаткаў і іншыя нерасейскія народы, якія ў той час не
маглі ставіць апор Маскве адным супольным фронтам, а дзеяні-
чады паасобку. Пазынейшыя спробы вызваленяня з пад камуніс-
тычнага ярма не былі скардынаваныя.

Пасля Другой Ўсесветнай Вайны камуністам удалося пашырыць
свае ўпłyвы на іншыя краіны. Такім парадкам фронт змаганні
пашырчыўся, а камуністычна пагроза для решты съвету, каторы
съядома і несъядома дагэтуль памагаў бальшавікам, значна
павялічыўся.

Аднак, уся эміграцыя вольнага съвету ставіць супраціў ды
творыць неабходную сілу, якая з посьпехам бароніца ад каму-
ністычнага наступу. У акцыі палітычнай эміграцыі ўсіх народаў,
паняволеных камуністамі. Эміграцыя, як вядома, на ёсьць
нейкай палітычнай партыі, як жывы публічны пратэст ўсіх паня-
воленых народаў. Вось таму ёсьць нашым абвязкам дзеяньня і
для нашай Беларускай Эміграцыі - абвяззак, паказаны нам так
жына і поўна выражанай волій Беларускага Народу ў Акце 25
Сакавіка і ў пастановах II Усебеларускага Кангрэсу - 1944 г.

Мы павінны супольна і салідарна з іншымі народамі пратэс-
таваць супроты камуністычнай тыраніі, пераканаць войны съ-
вет:

Што без ліквідацыі маскоўскага камуністычнага цэнтра не-
магчымы трывалы мір і вольнасць для ўсіх народаў.

Мы на эміграцыі адзначаем у 1978 г. 60-ую ўгодкі абвешчан-
ня Незалежнасці Беларусі. Вось для нас гэты дзень, калі ідэі,
абвешчаны Актам 25 Сакавіка, ажыцяўляцца, а ў Менску над дамам
ураду будзе павяваць бела-чырвона-белы сцяг Незалежнае Бела-
рускага Народнае Рэспублікі

Жыве Беларусь!

ЗША, 25 Сакавіка 1978 г.

(-) Н. Мядзейка
Прэзыдэнт БЦР.

БЕЛАРУСКАЯ ЦЭНТРАЛЬНАЯ РАДА

Дарагія Суродзічы!

Вітаем Вас з вялікім нацыянальным съятам, калі ў сталічні-
горадзе Менску, 60 гадоў таму назад, сабраліся дэлегаты з ўсіх
канцоў Беларусі, каб абвясціць на ўвесь съвет вольнасць і не-
залежнасць Беларускай Дзяржавы ў форме Беларускай Народнай
Рэспублікі.

Векапомны Акт 25-га Сакавіка 1918 году быў завяршэннем
няйтотнай барацьбы Беларускага Народу за права прыслугоўыва-
ючых кожнай грамадзкасці, каб быць поўным гаспадаром сва-
еї краіны.

Устанаўнія Граматы I Усебеларускага Кангрэсу палахілі ў ас-
нову дзяржаўную самабытнасць Беларускай Народнай Рэспублікі.

Але народная радасць не была доўгавечнай - з усходу і за-
ходу суседзі з прадвеку паняволі маладую Беларускую Народную
Рэспубліку.

Аднак сцяг бела-чырвона-белы паспэў пакрыць сабой народны
рух, які быў прайяўлены ў адраджэнскай форме падчас II Усесвет-
най вайны і ўвянчаны арганізацівам ураду - Беларускай Цэнтральнай
Рады і скліканьнем II Усебеларускага Кангрэсу.

Узняты сцяг I і II Кангресаў хай узмачніяе Вас духовна на-

№

Жыве Беларусь!

3

выгнаныні да працягваныня далейшай барацьбы за Незалежнасць
Маці-Беларусі.

Няхай жыве Беларуская Народная Рэспубліка.

Жыве Беларусь!

Віталі Шярпіцкі

Нікандар Мядзейка

Сакратар

Прэзыдэнт

25 сакавіка 1978 г. на эміграцыі

ВІТАЛІ ШЯРПІЦКІ

Рэфэрат, прачтываны 20 лістапада 1978 г. на акадэміі ў Саут-Рымеры, прысьвеченай 58-ым угодкам Слуцкага Паўстання.

У гісторыі кожнага народу ёсьць шмат векапомнных гістарычных датаў, якія съведчыць аб тым, што народ гарантуеся залатым пэрыядам свайго росквіту, або перажывае занепад, паняволен'не. Аднак паняволенія народ бязумнна вёў змаганьне, каб вызваліцца з чужацкага няволі і зладыцы сваю незалежнасць.

Сёняня сабраўся мы тут, каб споўніць наш съвяты абавязак перад Богам і беларускім народам, менавіта ўшанаваць 58-ую ўгодкі герайчнага збройнага Слуцкага паўстання супроть бальшавіцкага паняволен'ня.

Слуцкае паўстанье было працягам барацьбы беларускага народу, якая раней выявілася ў форме векапомнага Акту 25 сакавіка 1918 г., калі Беларусь была абвешчана Вольнай і Незалежнай Дзяржавай. Слуцкія паўстанцы змагаліся за сапраўдную славоду беларускага народу супроть ілжывага твору – БССР, накінутага нам сілай Савецкай Расеі. Слуцкія паўстанцы выступілі ў абарону ідэалу І Усебеларускага Кангрэсу, сформуляванага Устаноўчымі Граматамі Слаўнёячага Камітэту.

У пляніне дзяржаўнага ўладжанья і грамадзкіх свабодаў, працугледжаных будаўнікамі гістарычнае Беларуское Народнае Рэспублікі, самай вымойней зъяўлюеца Другая Устаўноўчая Граматы, якая паміх іншым гаворы:

"п.5. У рубяжох Беларуское Народнае Рэспублікі абвяшваецца свабода слова, думкі, сходаў, забастовак, хаўрусаў; бязумоўная свабода сумлення, незачэпнисць асобы і памешканья.

п. 6. У рубяжох Беларускай Народнай Рэспублікі ўсе народы маюць права на нацыянальна-персанальну аўтаномію; абвяшчаеца роўнае права ўсіх мовах Беларусі."

п. 7. У рубяжох Беларуское Народнае Рэспублікі права прыватнае ўласнасці зямлі касуеца. Зямля передаецца тым, што самі на ёй працуеци. Лясы, вазёры і нутро зямлі абвяшчаюцца ўласнасцю Беларуское Народнае Рэспублікі.

п. 8. У рубяжох Беларуское Народнае Рэспублікі ўстанаўляецца найбольш 8-мі гадзінны рабочы дзень.

Абвяшчаючы ўсе гэтыя права і вольнасць грамадзян і нарадаў Беларуское Народнае Рэспублікі, мы, Слаўнёячы Камітэт Зьезду, абавязуемся пільнаваць законнага парадку жыцця ў Рэспубліцы, съцерагчы інтарэсы ўсіх грамадзян і нарадаў Рэспублікі і захаваць права і вольнасць працоўнага люду. А таксама даложым усіх сілам, каб склікаць у найбліжэйшым часе Устаноўчы Сойм Беларусі.

Усіх сыноў Беларуское Зямлі клічам памагчы нам у цяжкай і адказнай нашай працы.

Слаўнёячы Камітэт Рады І Усебеларускага Зьезду.

Выдана ў Менску Беларускім 9-га сакавіка 1918 г."

Надзвычай прыгожа была апрацоўвана гэтая Грамата. Шкада толькі, што ня было магчымасці ажыццяўіць яе практична. Калі шаноўныя слухачы зъяўрнулі ўвагу на пункт 7-мы, дык

заяўжылі, што тварцы Канстытуцыі выступілі ў абарону малазія-
мельнага працоўнага селяніна, гаворачы:

"Зямля перадаецца тым, што самі на ёй працујуць". А гэта зна-
чыла: досыць экспленаціі селяніна з боку тых, што хочуць жыць
коштам чужога мазала; а галоўнае, што вялікаўласінікі, якія ў
балышыні выпадкаў "выкручваліся" ад аплаты памяльных падат-
каў, маюць знаёмыя ў вышэйшых колах, пазбяўляліся падобнай
магчымасці.

Ідэя Другой Ўстаноўчай Граматы замацавалася ў памяці сва-
бодалюбівых случакоў, якія пазналі сутнасць камунізму ў першыя
дні ягона гісторыі і сказали ад гэтых бальшавікам на
адзінай, аразумелай для іх мове - будзем эмагатаца да перамогі.

Слуцкія паўстанцы бачылі бальшавіцкі фальш такім, якім ён
быў у сапраўднасці. Здаровым разумам яны ўсыведамілі ілжывас-
ть ленінскіх абязнанак, якія суліў усім спаўненне іх жаданняў,
ведаючы, што зьдзеўсініца гэтыя абязнанкі няма фізичнае магчы-
масці. Нацыянальным меншасцям суліў права на нацыянальнае
самаакрэсленне аж да дзяржаўнага аддзялення ўлучна. Сяля-
нам абязаў зямлю, рабочым - фабрыкі, а ўсім - свабоду і роў-
насць.

Ап'янелая ад хмелю лютайская рэвалюцыя жаўнерская пралітар-
ская маса дазволіла ашуканца сябе ілжывымі абязнанкамі Леніна і
дала бальшавікам тое, чаго яны хацелі - уладу. Займёўши яе,
бальшавікі паказалі свой сапраўдны зьвярнені твар і на практикы
дадалі народу адваротнае таму, што абязнані. Заміж права на
нацыянальнае самаакрэсленне стварылі рэспублікі нацыянальныя
по форме, сацыялістичныя па зместы з інтэнсіўным зыншчыннем
усяго, што напамінае нацыянальную самабытнасць народу, уключ-
на да гістарычных помнікаў. Абязнану сялянам зямлю замянілі
системай калгасаў і саўгасаў, зрабіўши селяніна парабкам пар-
тыі і ўраду. Работнікі паставілі ў палаженне няволынікай,
примацаваўшы іх да месца працы на дзяржаўных прадпрыемствах і
прымусова перасялілі іх у незаселенныя прасторы, дзе чалавека
смусілі жыць у аbstавінках першынственных людзей. Абязнану ўсім
свабоду замянілі дзяржаўнымі тэрорам, зрабіўши ўсіх жабракамі.

Усе вышэй вымененны факты былі повадам да ўтварэння Слуц-
кае Рады, якая прыступіла да падрыхтоўкі збройнага змагання.

На ўсіх вёсках утвараючы нацыянальныя камітэты даламогі
Радзе ў падрыхтоўцы да паўстання.

З-пад стрэхаў хлявоў ды стагоў саломы і з зямлі начальні
случакі даставаць зброяю, захаваную на ўсякі выпадак яшчэ з
1917 г. Адзін за адным і цэлымі грамадамі сіляліся запісвацца
у сваю армію. Слуцак запойніўся сьвіткамі і кажухамі. Пачы-
наеца наятнама праца па арганізацыі беларускага паўстанчага
войска. Вызыянская, Семежаўская і суседнія воласці стварылі
Першы Слуцкі полк, каторым камандаваў палкоўнік Гаўрыловіч;
Копыльская, Быstryцкая, Грозаўская і Цімкавіцкая воласці дадалі
Грозаўскі полк пад каманду капитана Семянова. Вось гэтыя паў-
станчыя сілы Случчыны былі аўтэнтычны ў Слуцку брыгаду пад
кіраўніцтвам першага капитана Анцыповіча, а пасля - капитана Со-
кал-Кутылоўскага, а месцам знаходжаньня Галубінага Штабу паў-
станцаў было мястэчка Семяжава. Усяго ў Семяжаве згуртавалася
каля 10.000 паўстанцаў.

У падрыхтоўцы да збройнага чыну прымалі ўдзел таксама і ма-
ладыя хлапцы й дзяўчыны, якія запісваліся ў Чырвоны Крыж, ву-
чыліся рабіць перавязкі. Малчыны збиралі палотны, мылі жаўнеч-
рам сарочкі, а з тонкага кужалю рабілі бінты. Зварухнулася ўся
Случчына, і далёка загрымей ваяцкі марш паўстанцаў:

Мы выйдзеем шчыльнымі радамі

На волны родны свой прастор,

Хай воля вечна будзе з намі,

А гвалту мы дамо адпор.

Іншы 27 лістапада 1920 году Слуцкая брыгада пайшла ў крыва-
вую бітву супротив 16-ай чырвонай арміі. Лінія фронту прахо-
дзіла праз Візыну, Літавічы, Садовічы, Быстрыцу, Капыль, Мара-
зы і далей на поўдзен і поўнач.

Вайсковая арганізація Слуцкіх паўстанцаў, што верылі
ў сьвятую нацыянальную справу, за якую ваявалі, дазволіла
ұтрымцаў лінію фронту аж тры дні, адбіваючи атакі пераважаю-
чага колькасна і лепш узбронага ворага.

Разъбітыя аддзелы Слуцкай брыгады часткова адйшли за мяжу,
дзе былі інтэрнаваны польскім урадам; некаторыя з іх працягва-
лі партызанскаю вайну аж да 1922 г.

Слуцкія паўстанцы не дачакаліся таго, аб чым марылі. Савец-
кая Расея і Польшча супольнымі збройнымі сіламі зруйнавалі ад-
будаваную Беларускую Народную Рэспубліку, акупавалі яе ды па-
дзялілі паміж сабою ганебным, гэтак званым, Рыскім трактатам
у 1921 г.

Тут трэба адцеміць, што ў дачыненьні да Беларусі бальшаві-
кі заўёды дзеілі ў згодзе з Польшчай. Каб паняволіць беларус-
кі народ, ня даша нашуму селяніну належнай яму зямлі, а нашуму
работніку - фабрыкай і зрабіць аднага і другога ў вечных ня-
вольнікаў, бальшавіцкі маскоўскі пралетар працягнуў руку поль-
скому пану, польскому капіталісту, запрашачы яго да суполи-
ных нарадаў абы тым, як найлехчі і найхутчы зынічны беларус-
кі народ. Гэты маскоўскі пралетар аказаўся бліжэйшим польска-
му капіталісту, чымся беднаму беларускаму селяніну і работніку
толькі таму, што беларускі работнік і селянін адваіліся зага-
варыць абы собскай свабодзе. Сёння ведамы ўвесы цынізм гэтых
народаў, у выніку якіх наступіў падзен Беларусі на Заходнюю і
Усходнюю.

Пілсудзкі адмовіўся ад далучэння да Польшчы Менска, які
аддавалі яму бальшавікі, толькі таму, што гэта спрычыніла б
зашмат клопату палякам расправіца з жыхарствам Менска, якое
ў гады рэвалюцыі так актыўна змагалася за беларускую справу.
Палякі пакінулі гэта бальшавікам, ведаючы, што ў іх хопіць
месца для ўсіх у Сібіры, Калыме, Казахстане і т.д.

З гэтага мы бачым, якімі нікчэмнімі матывамі кіраваўся
маскоўскі пралетар і польскі пан. Гэта ж два найбольшыя вора-
гі таго часу, якія нядайна ваявалі між сабой, знайшлі суполь-
ную мову, каб падзяліць і паняволіць наш народ, які змагаўся
за сваю незалежнасць.

Дзяўчына, што Польшча ўжо ў той час мела захопніцкія тэнден-
цыі, тая Польшча, якая сама перажывала паняволенне ад 1795
г і толькі дзякуючы дапамозе з заходу адваявала сваю незалеж-
насць у час I Усесветнай вайны.

У той час заходні дзяржавы яшчэ не разумелі, якую пагрозу
ўяўляе з сябе камунізм. Заходні съвет не хацеў разумець таго,
што жаўнері беларускага Слуцкага брыгады ваявалі ня толькі за
своя Бацькаўшчыну, за прасторы Беларускага народу, але і ў
абароне вялікага змагання двух систэм - дэструкцыйнага-
матэрыялістычнага камунізму з дэмакратычна-хрысьціянскім съве-
тапаглядам.

Слуцкія паўстанцы ў 1920 годзе былі съведамі свае мэты, да
якой яны імінуліся, і выканалі свой абавязак перад народам і
Бацькаўшчынай. Яны загінулі, каб жыла Маці-Беларусь.

Прайші гады. Магілы Слуцкіх гэроў заставілі травою, але
памяць абы іх жыве і будзе жыць так доўга, як доўга будуть
жыць беларусы, авеяныя тою самай ідэяй - ідэяй незалежнасці
Беларусі. Яны кожнага лістапада выразна чуюць голас загіну-
шых Слуцкіх паўстанцаў, якія клічуць іх працягваць барацьбу
супротив чужацкага ярма, аж да рабочі.

Для славы Слуцкіх паўстанцаў, сълышаюць лістападаўнія вятыры,
скідаючы на іх забытыя магілы пажоўкае лісьце замік лаўравых

вянкоў

У сэрцах беларусаў гарыць нязгасным полным ідэя незалежнасці і ярка асьветлае шлях барацьбы за самастойную Беларускую Народную Рэспубліку. Гістарычны этап гэтае барацьбы на шы часы быў прайдзены і сфармульвалены ў форме адраджэнскага руху беларускага народу ў час II Усесельскага Кангрэса, які пацьвердзіў і дапоўніў запаветы I Усебеларускага Кангрэсу.

Угодкі Слуцкага паўстання - гэта сумная дата ў нашым календары нацыянальных сьвятаў, бо гэта - плач на рэках Бабіёскіх. І гэты плач, сум і гора будзе працягвацца так доўга, пакуль Беларусь і ейны народ ня будуць вольнымі.

На промыслу Божаму мы змушаны былі пакінуць сваю Бацькаўшчыну, падобна як і Слуцкія паўстанцы, шукаць прытулку ў чужых і нязнаных нам краінах.

Прайшлі гады. Бальшыня з нас памысна ўладзілі сваё жыццё і думаю, што не памыліся, калі скажу - сярод нас запанаваў драбабіт. Мы быя ў тым, што гэты драбабіт засыплюў нам вончы і астудзіў нам нацыянальны патрыятызм. Мы мусім памятаць, што падобна таму, як мы кожны год святкуюм усталення царкоўных сьвятын, дні сваіх нарадзінаў і г.д., нашым съвятам абавязкам ёсьць шанаваць і нашы Беларускія Нацыянальныя Сьвяты.

Няхай жа памяць герайчных Случчакоў-паўстанцаў будзе вечна з намі!

ПРЫВІТАНЬНІ

САКРАТАРУ БЕЛАРУСКАН ЦЭНТРАЛЬНАЙ РАДЫ ГАСП. В.ЦІРПІЦКАМУ

Дарагія Суродзічы ў Краі, ў ссылках, канцлагерах Сібіры, Казахстане і іншых мейсцах зняволеня, Дарагія Сябры і Суродзічы ў Вольным Сьвеце!

Шырыя Вас усіх бітам з 60-мі ўгодкамі нашага Вялікага Нацыянальнага Сьвята!

25-га Сакавіка 1918-га году Рада Беларускай Народнай Рэспублікі абвясціла ўсюму съвету, што: "Ад гэтага часу Беларуская Народная Рэспубліка абвешчаеца Незалежнай Дзяржавай".

Гэты гістарычны Акт аканчальніка вырашыў будучыню беларускага народу. Іх налажыў на ўсіх нас вялікі абавязак - змаган'не супроты акупанта нашае Бацькаўшчыны, аж да аканчальнай над ім перамогі і здабыцця вольнасці і незалежнасці беларускага народу.

Ніякая сіла ня спыніць і не пераможа беларускага змагарнага духу і волі нашага народу здабыць сваю Дзяржаўную Незалежнасць.

Народ наш у Краю блузупынна змагаецца супроты бязбожнага паніявольніка Беларусі.

Наш абавязак, як вольнай часткі беларускага народу, ёсьць дапамагаць свайму народу ў гэтым вызвольным змаганьні. Мы павінны інфармаваць вольны Съвет аб вызвольнай барацьбе нашага народу.

Праз нашу міжнародную інфармацыйную працу, праз здабыццё для Вольнай Беларусі падтрымкі ў народзе вольнага съвету, праз маральную і матэрыяльную падтрымку сваіх прастайнікаў у гэтай працы, праз нашую еднасць і цеснае супрацоўніцтва з паніяволенімі Масквой народамі і вольнымі народамі съвету, мы ўнясём наш уклад у ажыцяўленыне Вялікага Акту 25-га Сакавіка.

Няхай жыве магутны, съмель, наш беларускі родны дух!

Няхай штандар наш бел-чырво-белы высока ўзынясецца над Вольнай Беларусью! Да паможа нам у гэтым цяжкім змаганьні

№3

Жыве Беларусь!

7

Ўсемагутны Бог!

Жыве Беларусь!

Сакавік 1978 г.

(-) Д. Касмовіч

Начальнік ГШ БВФ

ЯГО МІЛАСЦІ

ПРЕЗЫДЕНТУ БІР , ГАСП. Н. МЯДЗЕЙКУ!

Вітаем Вас Гасп. Прэзыдэнт і ўсіх Суродзічаў сладкім Юбілейным Святым - 60-мі Ўгодкамі азвешчання дзяржаўнай незалежнасці - Беларускай Народнай Рэспублікі.

Ужо мінула 60 гадоў, калі пасля доўгага і цяжкага змагання праменем вольнасці азары Беларускі Народ, але брутальная фізyczная сіла бальшавіцкай Масквы зацыміла яго і іншоў запанаваў над Беларускім Народам жудасны ўздзек і прымус.

Ня гледзя на ўжываныне жорсткіх метадаў бальшавікамі, каб зьнішчыць Ідэю Незалежнасці ў душы Беларуса, на мелі посьпеху.

Перад жудаснымі тэрорамі Беларускі Народ на скаржыўся. Вера ў справядлівасць і перамогу давала яму сілу перацярпець усе нягody і ён цвёрдым і непахісным крокам ішоў наперад, ахваряна змагаўся за ажыццяўленыне ідэалаў 25 Сакавіка і пры першай нагодзе Другім Усебеларускім Кангрэсам заставаўшы перад съветам сваю непахісную волю быць вольным і незалежным.

І мы цвёрда верым, што Беларускі Народ у недалёкай будучыні скіне з сябе цяжкія кайданы няволі і, што беларускія патрыёты на выгнанні сваі ахваряй дыплематычна-палітычныя працы дапамогуць яму ў гэтым змаганні.

Жадаєм Вам найлепшых посьпехаў у Вашай цяжкай, і ахваряй працы для добра, і шчасця Беларускага Народу.

Жыве Беларусь!

(-) М. Зуй

Заступнік Прэзыдэнта БІР

Сынэй, Сакавік 1978 г.

У Аўстраліі

БЕЛАРУСКІ ВІЗВОЛОНЫ ФРОНТ, Аўстралія

Яго Міласці

Прэзыдэнту БІР

Гасп. Н. Мядзейка

Вельмі Паважаны Гаспадар Прэзыдэнт,

Шыра вітаем Вас з 60-мі Ўгодкамі Абвешчання Незалежнасці Беларусі Актам 25 Сакавіка, і жадаём усім Вам далейшых посьпехаў у жыцці і працы за ажыццяўленыне Святых Ідэалаў Незалежнасці Беларусі.

На нацыянальна съедамую беларускую эміграцию ў Вольным Свеце ёсьць узложаны вялікі і цяжкі абавязак усъведамлення съвету пра Беларусь ды разагнаць вексні засейваную ворагамі цемру нясьведамасці ды хвалышвесьці пра Беларусь і гэтым самымі здабыць вельмі пільна патрабную, ды нават неабходную, дапамогу ад других народаў съвету ў нашым змаганні за Незалежнасць...

Траба ведаць і ніколі не забывацца, што ніхто нам Вольнасці і Незалежнасці на сярэбраным падносе не прынёсে і мы мусім ды мусілі бязупынна змагацца за Святыя прынцыпы Незалежнасці і сваім ахваряным змагальнем забясьпечыць будучыню Беларускага Народу...

А ворагі не съпяць! Ворагі ужо ціпер падгатаўляюць мэтады

8

Жыве Беларусь!

№3

ды пляны на поўнае зынішчэнне нашага народу: яны пастаянна праводзяць паслянную дымплематычную дзеянісць ды намагаюца пераканаць розныя краіны, што Беларускі народ не заслухоўвае на незалежнае жыццё ды намагаюца атрымаць правізарычнае затверджанне вечнага панаванья ў Беларусі ды зынішчання Беларускага народу як асобай і багатай культурай і гісторыяй нацыі...

Нашым абавязкам ёсьць запэўніць, каб праўда і съведамасць пра Беларусь разыйшлася ды разыходзілася па ўсім свеце; мы мусім запэўніць, каб прадстаўнікі Беларускага народу пастаянна займалі ўжо здабытыя месцы на міжнародных tryбунах ды з вышыні гатых дыпламатычных форуму паспяхова надалей пабівалі ворагаў і гэтym самым здабывалі Беларускаму народу дапамогу ў змаганьні за тых Святых Ідэяў Незалежнасці, якія былі абвешчаны Актам 25-га Сакавіка, 1918 г;

Жыве Беларусь!

(-) А. Алехнік
Беларускі Вызвольны Фронт

БЕЛАРУСКИ ВЫЗВОЛЬНЫ ФРОНТ, В. Брытанія

Ноттінгем, Сакавік 1978 г.

Яго Міласці,
Прэзідэнту БЦР,
Др. Н. Мядзейку.

Высока Паважаны Прэзыдэнце!

З нагоды надыходзячых 60-ых угодкаў абвешчання Незалежнай Беларускай Дзяржавы, гэтym шчыра вітаю Вас і жадаю шмат поспехаў ды і асяяненняў у нацыянальным, а таксама ў прыватным жыцці і працы.

Вы, як сучасны носьбіт нацыянальнай ідэі, маецте на сабе вялікі і цяжкі абавязак прадаўжаць і ўзэмініць ідэал народнай волі і дзяржайнасці, які быў абвешчаны Актам 25 Сакавіка. У сяньняшніх абставінах гэты абавязак утрымаць пры жыцці і пашырыць ёсьць амаль панад людзкую сілу, аднак, трэба верыць, што Бог Вам дапаможа і ўмацуе Ваш дух і імкненіне да вялікіх асяяненняў. Трэба верыць, што і нашыя цярпеніні і мроі закончанца радасцю праўды і права да жалавечага жыцця, за што Беларусь змагаеца доўгімі гадамі.

Хай Вам Бог дапаможа і кіруе ўва ўсіх Вашых пачынаннях.
З шчырай пашанай да Вас

(-) Л. Бунчук
Кіраў КШ БВФ ў В. Брытаніі

БЕЛАРУСКИ ВЫЗВОЛЬНЫ ФРОНТ, ЗША

Сакавік 1978 г

Яго Міласці:
Др. Н. Мядзейку,
Прэзыдэнту БЦР

Ад імя Беларускага Вызвольнага Фронту вітаю Вас з днём 25 Сакавіка і 60-мі ўгодкамі абвешчання Незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі.

Я ўверу, што прыйдзе той час, калі камуністычна-калёніяльная імперыя распадаецца, а на яе месцы паўстануць вольныя і незалежныя дзяржавы — у тым ліку і Беларуская Незалежная Дзяржава.

Адзначачы сяняня гэтыя гістарычныя ўгодкі, я жадаю Вам добрага здароўя і моцных сіл, ды як найбольшых поспехаў у кіручай Вамі працы.

№3

Жыве Беларусь!

9

Хай жыве Ідэя 25-га Сакавіка і Вялікія Пастановы I і II
Усебеларускіх Кангрэсаў.

Жыве Беларусь!!!

(-) Іван Шымчык, Палк.
Кіраунік КШ БВФ

БЕЛАРУСКІ КАНГРЭСАВЫ КАМІТЭТ ЭШ АМЭРЫКІ

Вельмі Паважанаму Гаспадару Нікандору Мядзейко,
Прэзыдэнту Беларускай Цэнтральнай Рады

Дарагія Суродзайчы!

Вітаем Вас з 60-мі ўгодкамі векапомнага Акту 25 Сакавіка 1918 г., якім Беларусь была абвешчана вольнай і незалежнай дзяржавай ў форме Беларускай Народнай Рэспублікі.

Шэсцьдзесят год таму назад Беларускі Народ скінуў з сябе векавы прыгнёт і няволю і прыступіў да аббудовы свайго самастойнага, дзяржаўнага жыцця. У выніку нароўнага змагання Беларусь была паняволена і падзелена, але запаветы Акту 25 Сакавіка натхнялі да далейшай барацьбы за зদзейсьненне тых ідэалаў, да якіх кожны свабодалюбіві народ імкненіца.

У час II Усесветнай вайны беларусы энou выказалі непахісную воюль да свайго самастойнага жыцця. Пастановы II Усебеларускага Кангрэсу 1944 году яшчэ раз пацвердзілі Акт 25 Сакавіка 1918 году і ўневажнілі ўсе тия ўмовы, якія рабіліся бяз згоды і ўздзелу прадстаўнікі Беларускага Народу.

Ня глядзячы на жорсткую русыфікацыю на Бацькаўшчыне, мы верым, што Беларускі Народ пераўживе гэтае ліхалецце і з'бераге свае жыццёвіе сім'і для далейшай барацьбы, каб у адпаведны час склікаць III Усебеларускі Кангрэс у вольнай і незалежнай Беларусі.

Нам, беларускай палітычнай эміграцыі, трэба згуртаваць свае сілі і ўсімі даступнымі сродкамі дапамагаць паняволенаму Беларускаму Народу на Бацькаўшчыне.

Няхай жыве вольная і незалежная Беларусь!

Няхай жыве Беларускі Народ!

Міхась Сенька
Сакратар

Міхась Бахар
Віце-Старшыня

25 сакавіка 1978 г.

БЕЛАРУСКІ ВЫЗВОЛЕНЫ ФРОНТ, ЭША

27 чэрвеня 1978 г.

Др. Н. Мядзейку,
Прэзыдэнту БЦР.

Высока-Паважаны ПРЕЗЫДЕНЦЕ!

З нагоды 34 ўгодкаў скліканыя II Усебеларускага Кангрэсу Беларускі Вызволены Фронт у Амерыцы щыра вітае Вас, Высокадастойны Прэзыдэнце, да жадаем Вам добра гэздароўя і як найбольшых поспехаў у кіручай Ваші працы.

Мы мнона верым, што прыйдзе той дзень, калі й Беларускі Народ у поўнасці зраўняе вялікія пастановы I і II Усебеларускіх Кангрэсаў, здабываючы поўную Дзяржаўную Незалежнасць.

Дык хай жыве Вольная і Незалежная Беларусь!

Слава Верным Беларускім Змагарам!

(-) Янка Шымчык, Палк.
Кіраунік КШ БВФ

10

Жыве Беларусь!

№3

БЕЛАРУСКІ ВІЗВОЛЬНЫ ФРОНТ У В. БРЫТАНІІ

20.11.78 г.

Іго Дастьянасці
Прэзыдэнту БЛР
Др. Н. Мядзейку

Дастьяны Прэзыдэнце!

Вітаю Вас з 58-мі ўгодкай Слуцкага Паўстаньня і жадаю Вам паспяховых дасягненняў у прыватным жыцці, а таксама й ў нацыянальнай працы. Хай Усемагутны дасьць Вам сілаў перамагчы ўсе труднасці ў нацыянальнай адказнасці, дый дапаможа Вам зьдзейнічаць жаданыі Случчакоў і ўсяго Беларускага Народу.

З шчырай пашанай да Вас,

(-) Л. Бунчук

Кіраунік КШ БВФ ў В.Брытаніі

БЕЛАРУСКІ ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМИТЭТ У ВІКТОРЫ

2.Гоок Ст.

Ст. Албанс, Вік. 3021

Аўстралія

13.II.1978 г.

Беларускай Цэнтральнай Радзе
у ЗША

Дарагія Суродзічы!

58 гадоў таму назад, адважныя Случчакі сваім збройнымі змаганынямі супроты камуністичнай тыраніі, задэмантравалі перад усімі вольнымі съветамі свету Беларускага Народу да сваёй Дзяржаўной Незалежнасці. Тому шчыра вітаем Вас з 58-мі ўгодкамі Слуцкага Паўстаньня, нашага Вялікага нацыянальнага Свята.

Слуцкае Паўстаньне да збройнай барацьбы жаўнерай Бел. Краёвай Абарони і Самааховы ў часе II Усесветнай вайны, узвалі не толькі ў гісторыю Беларускага Народу, але на сёньняшні дзень зьяўляюца доказамі перад усімі вольнымі демакратычнымі Съветамі, што наш Народ належна ацаніў небяспеку камуністичнай агрэсіі ўжо ў 1920-м і 1944-м г.г., і адзін з першых падняў супроты яе зброю.

Пачатая Случчакамі збройна-ідэалагічная барацьба з камуністичным імперыялізмом прадаўжаецца, і сёняня ў эпоху атомнай энэргіі яна ахапіла амаль уесь Свет. З кожнай хвілінай не-бяспека З-яй усесветнай вайны набліжаецца і няма ніякай магчымасці, каб гэтаму запабегчы.

Мы, разумеючы сутнасць камуністичнай ідэалогіі і структуры, ведаем і можам съмела сказаць, што камунізм пабудаваны на тэроры і брутальнай сіле, можа быць толькі сілай затрыманы ў ягоным наступе, або сілай зьнішчаны.

Гераічныя Случчакі, жаўнеры Б.К.Абароны і Самааховы, верныя традыцыямі слáўна мінуўшчыны нашага Народу, сваім геройствам давялі ворагам Беларусі, што беларусы не гледзячы на ўсе ніਊдачы, не спыняць барацьбы, пакуль не здабудуць вольнай Бацькаўшчыны. Іх косцьці раскіданыя па ўсёй Беларусі і прылеглых ёй краінах, зьяўляюца няўміручым запаветам для нас і будучых беларускіх пакаленняў.

Вечная слава нашым Героям, што злажылі сваё жыццё на Аўтар Бацькаўшчыны! Ганаровы салют аддаюць Вам сябры па зброі!

Жыве Вольная і Незалежная Беларусь!

(-) В. Гладкі

(-) Э.Яцкевіч

Сакр. Б.Ц.К.

Стар. Б. Ц. Камітэту

Перадрук з бюлетэню дазволены з паданем кропніцы

№3

Жыве Беларусь!

11

BYELORUSSIAN DEMOCRATIC REPUBLIC
Central Council

153 Joyce Kilmer Ave., New Brunswick, N. J. 08901
April 17, 1978

Presidium of XIth Conference
of World Anticomunist League
Washington, D. C. U.S.A.

Ladies and Gentlemen:

Byelorussian Central Council, which was elected by the Second All-Byelorussian Congress in 1944, in Minsk, capital of Byelorussia, and which as a result of military events of World War II, continues its activities abroad, warmly greets the XIth Conference of World Anticomunist League and sincerely wishes the Conference best of success in its work.

In accordance with the will of the delegates of the Second All-Byelorussian Congress, as representatives of all Byelorussian People, Byelorussian Central Council expresses the indefatigable will of the Byelorussian People to liberate themselves from the Communist Russian aggressor and regain freedom and independence.

Byelorussian Central Council, and Byelorussian People in their Fatherland, are continuously struggling against Communist Russian occupier of Byelorussia. Byelorussian Central Council is in solidarity with all peoples of the world, which are struggling with the universal enemy communism, for their freedom and independence.

Byelorussian Central Council also wishes that all free countries of the world would help by all possible means the enslaved peoples in their struggle for liberation.

Long Live Byelorussia!

Respectfully yours,

Witali Cierpicki
Secretary

Dr. Nikandar Medejko
President

BLOC ANTIBOLCHEVIQUE DES NATIONS (A.B.N.)

Comité Central

Munch 8, Zeppelinstr. 67

Munich, 15.11.77

Byelorussian Central Council
Mr. N. Medejko, President
153 Joyce Kilmer Ave.
New Brunswick, N.J. 08901, USA

Sehr geehrter Herr Präsident,

wir freuen uns sehr, daß Sie zum Präsidenten des Byelorussian Council gewählt wurden. Das Zentral-Komitee des ABN wünscht Ihnen bei der Leitung des Weißruthenischen Tentralrates viel Erfolg.

Wir hoffen, daß durch unsere gemeinsamen Bestrebungen in der EEmigration und im gemeinsamen Kampf unserer Nationen bald die Unabhängigkeit für Weißruthenien und alle anderen vom russischen Kolonialismus und kommunistischer Imperialismus unterjochten Völker errungen werde.

12

Хыве Беларусь!

№3

Ihnen und Ihrem tapferen Volk übersenden wir unsere herzlichsten Glückwünsche.

Mit vorzüglicher Hochachtung,

für das ABN-Zentral-Komitee:

Slava Stetcko

Dr. B. Mailat

26 студзеня 1979

ПРАТЭСТ

Рэдактару "Беларускага Голасу"
С. Хмара

Ад імя Беларусай гор. Чыкаго, Штату Ільноіс, выносім пратэст рэдактару газеты "Беларускі Голас", №260, сіненхань 1977-г., замешчаная засцемка на бачыне 4-ай, "Новая Клёнада".

У Чыкаго ў лістападзе 1977 г. адбыўся дэбют, на якім гасп. Мядзейка быў прысутным, няпраўда, простая брахня рэдактара, ніякага дэбюту не было ў прошлым годзе. Проста ях съмешна, што рэдактар выдумоўвае і на съляпое піша, як савецкая брахня "Голас Радзімы" апісвае іі вас — Сяргея Сіняка. Гасп. др. Н. Мядзейка паставлены прайна Беларускім Прадстаўнікамі на старшину БЦР добрымі беларускімі сынамі, а не гітляроўскімі фашыстамі, як вы ачарніце нас — усіх Беларусаў.

Мы трymаемся вехаў II Кангресу і признаецца БЦР зусім лягчіна і разумна. Гасп. др. Н. Мядзейка выбраны прайна ўсіх заўкоў БЦР і быць Прэзыдэнтам Беларускага Народу, а не тaк, як рэдактар піша ў сваёй газэце, самазванец, брахня, якая толькі можа быць, бабская выдумка. Так мы Беларусы гор. Чыкаго і славуны Беларускі Народ выносім пратэст проціў нашай мані і брахні, якіхочам мець з вами нічога супольнага, бо вы самія ня знаеце, якое балота кідаць на каго.

Я калісь пісаў да вас, што ніхто ня хоча выпісваць вашай газэты і яе чытаць. А глядзець толькі на вашую карыкатуру ў кожным нумары вашай газэты, не хачу шмат анісвяца, шкада траціць час, а вас зразумець вельмі цяжка, хто вы такі? Сам чорт знае.

Яшчэ раз зазначаем, выносім наш пратэст вам, рэдактар, ад усіх нас — Беларускай калёніі гор. Чыкаго і ўсіх беларускіх арганізацыяў.

Хыве Беларусь!

П. Нягода

Масква вельмі занепакоілася тым, што Амерыка признала Пекін і навязала юрліётамчыкі адносіны з ім. Брэжнёў гавора, што гэта нармальная звязка, калі незалежная дзяржава маюць дыплёматичную сувязь між сабой, але ён бацца, што новае супрацоўніцтва ЭША з Пекінам будзе скіраванае супроты Москвы. Пра гэта ў пагадненні між Пекінам і Вашынгтонам ня гаворыцца. Гэта ведае Москву. Москву трывожыць тое, што Пекін хіліцца да Захаду, да капиталістаў і настаўляе сядуніцу "братній" Москве, якая сваёй "брацкай дапамогай" давяла да таго, што Кітай гаспадарча адстаў на дзесяці гадоў. Ціпер Кітай, пры дапамозе капиталістаў, будзе расці гаспадарчу. Вось гэта непакоіць Москву, бо тады сам Кітай без нічёй дапамогі можа паставіць Москву на калені. Гэта ведае Москва і гадамі ўзмацняе свае гарнізоны на мяжы з Кітаем.

Треба зазначыць, што ў Кітаі час Мао канчаецца, але варожасць да імперыялістычнай Москвы не малее. Гэта ж Москва захапіла кітайскія землі і ня хоча іх вяліць Кітаю. Напэўна настане дзеень, калі гэтае пытанне будзе аружна развязанае.

ВЫРАЗКІ В БЕЛАРУСКАЙ ПРЭСЫ

"...Калі ў баку вашай машины мейш чым палова гаручага, вы тут жа едзеце да гэтаі прыгожай будыніны... Прывітаўшыся праз акенца з мілай запраўшчыцай і аддаўши ёй талоны, спяшаецца да машины. Аўтамат ужо ўключаны, круцица стрэлкі, адлічваючы літы бензіну... Але што гэта? Шафёр суседнай машины дастаў з базы брандспойт і накіраваў струмень бензіну проста на зямлю. На мой зьдэўляны погляд тлумачыць коратка:

-Не ўваходзіць у бак...

На жаль, такі машинак можна ўбачыць нярэдка. Красамоўны факт: уся зямля калія калонак заліта бензінам - такімі ж вось "лішкамі".

...Тысячи кантралёраў былі накіраваны на будоўлі, у жыльнях кварталы, на электрастанцыі, заводы і фабрыкі, аўтамабільныя базы, склады з адзінай мэтай - устанавіць цывёрды аптымальны рэжым расходу энергіі. І кантралёры пераканаўліся - людзі на кожным кроку, кожную мінуту, часам безразважна, безадказна, без усіх карысціць выкідваюць на вецер мільёны кілават-га-дзін электразнергіі і яшчэ больш тон паліва - цывёрдага, вадкага, газападобнага...

Самае дзіўнае тут у тым, што скільнасць да незканомілага расходаваныя залатых чырвоных энергіі закладзена, на жаль, у нашых харатах, у нашых натурах, у нашых звычках.

На Баярскім спіртзаводзе ўлетку сярод белага дня гарашь ва ўсіх цехах электралампы. Гарашь не першы месяц і не першы год. Мы спынілі дырэктара завода і паказалі пальцамі уверх на зіхотную ставаную лямпу. Думаецце, ён зразумеў наш намёк? А пасля зас্তымяўся і адказаў:

Дык яны ж гарэлі дзень і ноч пры піці ранейшых дырэктарах. Мне што, ламаць звычкі?

Імемна так! Прышоў час ламаць - такія звычкі, рапушча пазбаўляцца ад безгаспадарчасці, ад абыякавасці да гібелі плёну сваёй жа працы - заклікае В. Лазараў у № 19 ЛіМ за 1978 г.

...Сотні вялікагрузных цыстэрнаў, якія прывезлі баг ведае адкуль мазут для электрастанцыі, стаялі ў тупіку пад разагрэвам... У марозным паветры ўся сотня цыстэрнаў шыпела парай... У неба ішло цяпло, здабытае разумам і мускуламі чалавека. І што? Мала хто заўважаў, што выкідваюць тонн паліва. Сёйтой спыняўся, любуючыся прыгожымі струменямі пары, іншыя... пракаходзілі міма абыякава.

- А ці можна што-небудзь зрабіць, каб пары грэла мазут, а не неба? -- пытаем Лазаратаў. --Акаваеца, можна.

...Ужо многа зім я хаджу на работу міма невялікага скверыка калія вялікай стаўлічнай бібліятэкі. Тут мяне і ў зімовую сцюжу заўсёды чакае прыгожасць вясны. Справа, ля белай сцяны будынка, зеляннее лужок, хоць на вуліцы - чатыры градусы ніжэй нулья. Зялёная траўка вабіць вока і душу, разгалістая вярба апусьціла ў трапу свае галінкі, вераб'і купаюцца ў маленькай лужыне сярод зялёнага цуда. Ці не міраж гэта? Зусім не. У гэтых месцы праходзіць парапрывод, частка пары дзень і ноч грэзе зямлю.

...На Менскім тонкасуконным камбінаце за-за дрэнай ізаляцыі труб гадавыя страты пары склалі пацьсот гігакалорый.

...Вынік марнотраўства мы бачым на кожным кроку. Дык што ж зрабіць, каб рублі і капелкі з дэяржайной кішэні траціліся гэтак жа разважаюць і ашчадна, як эканомная гаспадніна траціць іх з уласнага кашалька?

-Чым цікайшы агрэгат, тым больш ахвотна бяруцца яго рабіць прядпрыемствы... Гэта ж целая гіганга, адна чыгунная апорная пліта важыць пуд... А навошта тэя вага? Навошта траіціца мэтель? -- пытаем аўтар артыкулу.

...Было гэта не так даўно. Я праходзіў міма будаўнічай пляцоўкі, дзе старанна працаў бульдозер, зграбаючы ў яму ўсё, што засталося ад будаўніцтва дзеяціўнавядомага дома. Вось бязліласная лапата падчапіла груду вугалю, складзенага калі бытуюкі, і я панесла прама да ямы.

...Аднак ж часта ім не халае свядомых адносін да народнага добра як да свайго ўласнага, у іх часе алсунічае пацуціцё гаспадара ўсіх бацьціцяў, якімі валодает народ, --даходзіць да выснаву Ві Лазарэтаў у сваім артыкуле.

Пытаяю: А дзе ж той "новы чалавек", якім гэтак хваліца партыя? Яго ня было і ня будзе, бо сваі кашуля бліжэй цела.

"...На працягу 9 дзён у лістападзе г.г. мне давялося быць у Беластоку, Гайнайцы і Бельску, --пісала "Настаўніца" ў "Ніве" за 1976 г. з 12 сънежня. - Маёй Меккі былі кнігарні, дзе працаўца падручнікі па беларускай мове. Во ў гэтым годзе так, як ніколі яшчэ, мае вучні нё ўсе малгі іх набыць. Асабліва цяжка працаўца ў другім класе, дзе трэба ўводзіць літары, а да таго яшчэ клас спалучаны з трэцім... На мяе пытаньне пра буквар (прадаўшчыца) адказала, што іх не атрымоўваюць ужо два гады..."

Бельск...На пытаньне пра буквар прадаўшчыца адказала, што заплатрабаваныя кнігарні складала, але кніжак не атрымала.

Свайго часу спецы па статыстыцы падлічылі, што беларускую мову вывучае крыху больш 5 тысяч дзеяцей. - А хрыстаматы для УІІ і УІІІ кл. выдалі ў 1975 г. тыражом па 2000 паасобнікаў. Яны звычайно адрэзуць --Мо каты злізялі, як тую сънятану?-- пытаем настаўніцу.

...кніжак, выдаленых у мінульым годзе, ужо няма. Зрешты, няма іх ні старых ні новых...

Прайшло некалькі гадоў тому назад з того часу, але нічога на лепшае ня з'янілася! Падручнікаў для беларускіх дзеяцей як ня было, так і няма. Гэтым не пахваляцца панкі.

...Да Алімпіяды-80 з'явіца шэраг цікавых спартыўных збудаванняў у наваколіцах Менска, --піша І. Есаюк у ЛіМ з дня 24.11.78 г.-У першую чаргу хочацца называць самую буйную. ў рэспубліцы залу-манеж (яе памер амаль роўны футбольному полю), якая будзе цяпер у беларускім спортлагеры Стайкі. Тут можна будзе праводзіць спаборніцтвы практычна па ўсіх відах спорту..."

На праву ганарацца беларускія спартсмены алімпійскім спартыўным комплексам па біятлону ў Раўбічах...дзе могуць праводзіць спаборніцтвы і трэніроўкі па розных відах спорту. Зала ўдала ўпісаная ў рэліеф. Яна вельмі съветская, прасторная. Побач - 30-метровая вежа для тэлебачанья.

...Абстаяваныне стадыёна будзе адпавяданы ўсім патрэбам любых спаборніцтваў. У зоне фінішу ля заходній трывуны будуцьца падземныя памяшканні, якія аблегчыць правядзенне і судзейства лёгкатлетычных спаборніцтваў любога класа...

У супрас - цэнтры для 200 савецкіх і замежных журналістаў будзе 5 пастаянных і 18 часовых тэле - і радыёкаментарскіх кабін...Пасля Алімпіяды тут мяркуюць размясьціць кафэ. Сённяня скульптары і архітэктары працуяць над дэкаратыўна-манументальным афармленнем гляздзельна-спартыўнага комплексу..."

У дні Алімпіяды Менску трэба будзе прыняць не толькі спартсменаў і афіцыйных асоб, але і мноства савецкіх і зарубежных туристаў. Да 1980 года ўвойдзе ў строй яшчэ адна гасцініца... "Планета"...Усе, хто наведае Менск у 1980 г., павінны павезыць добрую памяць аб традыцыйнай беларускай гасціннасці, --канчае Есаюк свой артыкул "Архітэктары-Алімпіядзе-80".

"На долю У. Жылкі, які нарадзіўся 27 траўня 1900 г. ў вёсцы Макашы, што лежаць недзэ паміж Нясвіжам і Мірам, выпала праісці, наада ж цяжкі шлях, — піша ў "Ніве" №28 за 78 г. Мікола Гайдук. — Літаратурную творчасць начаў ён у галодным і халодным Менску, калі горад альпініўся што раз то ў іншых руках. Пачынаючы паэт знаходзіўся пад уражаньнем творчасці Янкі Купалы, сябраваў з таленавітым Міхасём Чаротам, сустрыкаўся з Эмітруком Бядулем. У тым жа 1920 годзе, калі паявіўся ў друку яго першы верш, тады ён амаль смяртэльна злёг на сухоты... Неўзабаве ён апынуўся ў Вільні — тагачаснымі цэнтрамі палітычнай і культурнай руху Зах. Беларусі... дзе вядучую ролю адыгрывалі Макоім Гарэцкі, Браніслаў Тарашкевіч, Сымон Рак-Міхайлоўскі, Леапольд Родзевіч, Ігнат Канчэўскі і іншыя... Недзэ праз паўтара года, ратуючыся ад арышту, паэт выязджаў ў сталіцу Летувій гор. Коўна, дзе ў той час дзейнічала значнае асяроддзе беларускай інтэлігэнцыі. Потым шлях рэвалюцыяnera-падпольщыка заводзіцца яго ў Даўгінск у Латвіі, у якім знаходзіўся цэнтр беларускага культурына-асьевіцтва жыцця, беларуская дэяржаўная гімназія, а ў заселенай ў значайнай ступені беларусамі правінцыі Латгаліі было 46 беларускіх пачатковых школ з 3500 вучнямі. Адтоль паэт амаль толькі праездам затримаўся ў Вільні, каб... зараз жа.... выехаць у Чэхія-Славакію. На працягу трох год ён вучыцца на гісторыка-філалагічным факультэце Карлава ўніверсітэта ў Празе с актыўнаю дзейнічай ў зямляцтве беларускіх студэнтаў, якіх было там звыш сямідзесяці асоб, сярод іх такія выдатныя дзеячы, як Ігнат Дварчанін, Янка Барбровіч іншыя. Урэшце, у канцы 1926 года ён вяртаецца ў Менск і працуе спачатку літаратурнымі рэдактарамі у газэце "Звязда", затым выкладчыкам роднай мовы ў мінскім музычным тэхнікуме... У гэты вандрайцы знашоў ён дружбу з Л. Родзевічам — дзеячом Беларускай рэвалюцыйнай арганізацыі... з Ігнатам Дварчанінам... з якім яны разам рэдагавалі ў Празе беларускія студэнцікі часопісы "Перавасла" і "Прамен". Многа было сустрэчаў і этапаў на яго шляху, але ўсюды радасць існаванія заглушаў неадступны мрохны ценъ сухотаў, што разпараў кідаў яго на доўгія месяцы ў бальнічны ложак без якой-колечи надзеі падняцца да жыцця. І ёсць ж наперакор злу ён падымается, працаў, сісаў..."

Памёр У. Жылка 1 сакавіка 1933 года ў самым росквіце творчага талену, — канчае Гайдук свой артыкул, напісаны ацэнку кнігі Ул. Калесыніка "Ветразі Адсея".

У Вільні выйшлі тры ягонія зборнікі вершаў: "Уяўлен'не" (1925), "На ростані" (1924), і "З палёў Заходній Беларусі" (1927)...

Хай съветлая постаць Ул. Жылкі будзе прыкладам, як трэба жыць і працаўаць для роднай Беларусі, для свайго народу, для беларускай літаратуры і культуры.

"На 94-м годзе жыцця раптоўна пам'яр сучаснік і знаёмы Янкі Купалы, сын патомнага чыгуначніка Гайдулы Іванавіч Царык, — піша Ул. Содаль у ЛіМ з дні 29.9.78. — Гэтага чалавека ведаўся наша літаратурная грамадзкасць! І не выпадкова. Жыццёвым шляхом Г. Царык на самым яго пачатку моцна зынітаваўся з дзеяльнацю адной з першых беларускіх газэц "Наша Ніва". Будучы помочнікам прысяжнога паверанага Віленскага акруговага суда, Г. Царык сваёй літасведчанасцю... дапамагаў выдаўцам газэты здаваўцаў сродкі на яе выпуск... У апошні час Г. Царык рыхтаваў свае ўспаміні пра Якуба Коласа. Але зыдзейсціц задуманае, на жаль, не давялося..."

Памяць пра Гайдулу Іванавіча пазаўжды застанецца ў сэрцах тых людзей, якія блізка ведалі яго, каму дапамог ён узнавіць многія старонкі з гісторыі нашай культуры."

Якуб Колас

Мой родны кут, як ты мне мілы!..
 Забыць цябе не маю сілы!
 Не раз, утомлены дарогай,
 Мышцём вясны мae ўбогай,
 К табе я ў думках залітаю
 I там душок спачываю.

Вось як цяпер, перада мною
 Ўстае куточак той прыгож,
 Крынічка вузенъкае ложа
 I елка ўпары з хваіном,
 Абняўшысь цесна над вадою,
 Як маладыя ў час каханья,
 У апошні вечар расставанья.

Люблю цябе, мой бераг родны,
 Даэ лъеца Нёман срэбраводны,
 Дубы даэ дружнай чарадою
 Стаяць, як вежы, над вадою...
 Мой родны кут, як ты мне мілы!..
 Забыць цябе не маю сілы...

"...Варадэйкоўскаму сельскаму клубу даўно ўжо быў выдаткаваны шыфер,--піша калектыв у №46 Лім за 1978 г.--А вось хто будзе рамантаваць дзіравы дах - яшчэ і цяпер невядома. Старшыня сельскага Савета І. Раманаў кака, што гэта павінен рабіць калгас, а старшыня калгаса М. Кавалёў - што сельсавет.

Дарэчы, на тэрыторіі гэтага сельскага Савета памяшканыні культастывустаноў старыя, некаторыя знаходзяцца ў аварыйным стане. Ну хто, напрыклад, з ахвотай пойдзе ў Калівінскую сельскую бібліятэку, дзе і паравое аципленьне няспраўнае, і столь працякае.

Яшчэ больш непрыглядны малюнак мы наглядалі ў Дарагойскай бібліятэцы, Касцюковіцкага сельсавета. Дах дзіравы, тинкоўка паабсыпалася. Тоэ самае можна ўбачыць і ў Залесавіцкай сельской бібліятэцы..."

У Маскве такіх з'яўлю няма, а ў Беларусі ніхто не цікавіцца пра бібліятэкі, пра іхнія патрэбы. Свабодная Беларусь!? Па іншых бібліятэках і клубах справа не лепшая:

"...клубы і бібліятэкі не падрыхтаваны да зімы...У дэзвярах шчыліна, съцены і столь брудныя,...працякае дах..."

Старшыня сельсавета Новікаў прызнаецца:

-Пра клубы і бібліятэкі пакуль што яшчэ не думалі.
 Пара падумаць, таварыши! Пад ляжачы камень вада не падыдзе.

"...З кожным годам усё больш жадаючых запісашца ў студыю. Гэта, вядома, добра, але тут узнікае і праблема: студыі не хапае ўжо толькі аднаго выкладчыка..."

Ісьць і іншыя праблемы. Няма, напрыклад, мальбертаў. Студыцы, іх і ў першыя гады існавання студыі, карыстаюцца замест іх звычайнімі дошкамі, якія прымацоўваюць да крэсл або тримаюць на каленях. А сапраўдных мальбертаў чамусьці не прадаюць па безнайўнаму разліку. Таксама, як не прадаюць пэндзлі, фарбы...

Трыццаць гадоў працуе вияўленчая студыя - адэін з лепшых калектываў дома культуры. Трыццаць гадоў няспыннага ўласабленьня лозунгу "Мастацтва павінна лежаць народу!". - гэтак канчае свой артыкул Віталь Тарас у Лім з дні 27.10.78 г. Спадзяемся, што за наступныя 30 гадоў мальберты будуть зробленыя.

№3

Жыве Беларусь!

17

"...Ну, а цяпер у нас больш чым 6 мільёнаў тамоў! Да таго ж бібліятэка з'яўляецца буйнейшым захавальнікам нацыянальнага друку БССР."

-Я лічу, што наш адзел, калі і не самы важны, то бяспречна, самы цікавы! Цяжка нават пералічыць усе каштоўныя выданыні, якія захоўваюцца тут. Вось паглядзіце: на гэтых старых, пажаўцельных старонках знак - сімвалічны адлюстраваны Месяца і Сонца! Гэты знак ставіў на сваіх кнігах Ф. Скарны. У нас захоўваюцца 6 яго кніг. А вось "Евангелле учыцельнае" Івана Фёдарава, аддрукаванае ім у Заблудаве ў 1568-69 гадах. А побач - рукапісныя кнігі Максіма Грэка і Факсімільныя экзэмпляры першых з дайшоўшых да нас рукапісных кніг XI стагоддзя. Кнігі, выдадзеныя ў Заходній Еўропе да 1500 года, называюць інкунабуламі. Інш таксама ёсьць у нас! Сярод іх - першае выданыне "Боскай камедыі" Данта.

...першыя падручнікі - "Граматыка" М. Сматрыцкага і "Арыфметыка" Л. Магніцкага. Па такіх вось кнігах вучыўся Ламаносаў і называў іх "вратамі ученості"...

А вось маленская аркушы з дробным неразборлівым шрыфтом. Гэта "Мужыцкая праўда" К. Каліноўскага. У 1863 годзе ў мяцежнай Беларусі гэтыя артыкулы пераходзілі з рук у рукі, зберагліся, як самая вялікая каштоўнасць. У нас у бібліятэцы чатыры нумары гэтай газеты!!!

-Адзел беларускай літаратуры і бібліяграфіі адзін з самых неабходных. Усе кнігі на беларускай мове, кнігі, выдадзены на тэрыторыі Беларусі, і кнігі пра Беларусь збіраюцца ў нас. Мы прымаём сувязь з бібліятэкамі іншых рэспублік і абменьваемся з імі матэрыяламі...

Уся гісторыя беларускай літаратуры сабрана ў нас. Тут захоўваюцца першыя выданыні кніг Дуніна-Марцінкевіча, Купалы, Коласа, Бядулі, Багдановіча...

Ніна Барысаўна падае тонкі сыштак з пажаўцельні ад часу старонокі. Ройным, дробным, каліграфічным почыркам акуратна напісаны: "М. Багдановіч. Зялена. Яраслаўль, 1909 г."

-Трэба сказаць, - гаворыць яна, - што почырк Багдановіча ў яго асабістых дзённіках, запісных кніжках разабраць цяжка. Неабходна запрашыць лэшыфроўшчыка... Неняк яго стрыечная сястра сказала, што не можа асцаніць вершаша Максіма, таму што не ведае беларускай мовы. Тады Багдановіч сам пераклаў для яе некалькі вершаў, сам сышт ў іх у сыштак. Цяпер гэтыя пераклады захоўваюцца ў нас...

Мы падтрымліваем сувязі з 180 бібліятэкамі з 31 краін сьве-ту... --запісаў ад супрацоўнікаў бібліятэкі: Г. Анціпава, Э. Чыганковіч, І. Прымішча, Н. Ватады і А. Самусенка С. Няхамкін і апублікаваў у ЛіМ за 24.XI.78 г.

"...Адным словам, опера як мастацкае палатно... уваходзіць у наш дом, прыносячы нам эстэтычнае задавальненіне. Менавіта так было ў той вечар, калі ў эфіры прагучала опера Дзімітрыя Лукаса "Кастусь Каліноўскі" - першая "уйная работа ў практицы колектываў і салістau рабіла..."

Мінула трыццаць гадоў, як гэта опера ўпершыню ўбачыла съвет на сцене Дзяржаўнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Беларускай ССР. З яе пастаноўкай была звязана значная падзея ў культурным жыцці пасынявеннага Менска...

Лёс "Кастусі Каліноўскага" складаўся даволі ўдала: опера была пастаноўлена таксама ў студыі Палаца Культуры прабаўсюзаў і доўгі час ішла на самадзеянай сцене...

І вось цяпер - новая буйная работа: запіс усёй оперы, -- пиша А. Ракава ў ЛіМ за 18 сакавіка 1978.

Але... аж триццаць гадоў трэба было чакаць на яе!!!

"У канцы мінулага года ў Кутаісі праходзіў Усесаюны мас-такса-тэхнічны савет... на якім была разгорнута вялікая экспа-зіція ўзору: практычна ўсё лепшае, што выпускаецца тэкстыль-нымі прадпрыемствамі краіны. Нашу рэспубліку прадстаўлялі Бера-сьцейскае суконнадылановасе аб'яднанне і Баранавіцкі баваўняны камбінат..."

Добра глядзеліся тканіны з традыцыйным геаметрычным узорам: клеткá, палосы, палосы з элементамі народнага арнаменту, якія ў адпаведных колеравых спалучэннях ствараюць цэласную тэксільную плоскасць.

У такім традыцыйным афармленні была і незвілкай калекцыя жакардавых тканін для мэблі, паказаная Берасцейскім аб'яднаннем. Тканіны гэтыя выклікалі самое прыемнае ўражанье...

Трэба зазначыць, што ўсе тканіны, прадстаўленыя суконнадылановасем аб'яднаннем, нясуць на сабе несумненны адбітак народнага ткацтва, якое і сёння мае широкое распаўсюджванье на Берасцейшчыне...

Вось яшчэ адзін доказ плённага ўплыву народных вытокуў на вынікі працы прафесійных мастакоў - тэкстыльщикаў, і не выпадкова ўсе тканіны, прадстаўленыя Берасцейскім аб'яднаннем, атрымалі адзнаку "выдатна" - самы высокі паказнік....

-Баранавіцкі баваўняны камбінат - меў, на жаль, значна горшыя вынікі... У чым прычына?

Трэба адзначыць, што пераважная большасць прадстаўленых парт'ер мела набіўны малюнак расліннага характару: травы, кветкі, лісце дрэў....-гэтае апісвае выставу С. Свістуновіч у ЛіМ з дні 18.3.78 г.

Народны ўзоры маюць, як бачым, заўсёды сваю вартасць.

"у жніўні 1977 года недалёка ад Рыгі на востраве Доле ў былым будынку баронскага маёнтка быў адкрыты філіял Сігулдскага гісторычна-краязнаўчага музея. Экспанаты рассказваюць наведальнікам пра гісторычныя пэдзеі на берагах Даўгавы (па-беларуску - Дэзвіны), пра эканамічна-гандлёвую сувязь Рыгі з беларускімі гарадамі Полацкам, Віцебскам і іншымі..."

На адным са стылдаў размешчаны разпрадукцыі малюнка Віцебска 1664 года, гандлёвага дагавора паміж Полацкам і Рыгай, што быў заключаны ў 1380 г.; далей - макет струга беларускіх кулпцоў, малюнак плытагона-беларуса ў чорнай магерцы і лапіцах. Многа тут і іншых экспанатаў, якія апавядаюць пра сувязь Рыгі з Беларусью, - піша В. Целеш з Рыгі ў ЛіМ (12.5.78).

На Дэзвіне праходзіў славуты шлях з "варагаў у грэкі", па-чынаючы ўжо з IX-XI стагоддзя. Раней, калі ня было чыгунаў, Дэзвіна была галоўным шляхам аж да ХІХ стагоддзя.

"Кожны вясной, калі рака ачышчалася ад лёду, па ёй плылі стругі (чайны) з Віцебска, Полацка, Друі, Смаленска, Шклова, у якіх везлі мёд, канаплі, зборжка і іншыя тавары."

З Беларусі вазілі лес у Рыгу.

У артыкуле 48 новай канстытуцыі БССР гаворыцца:...грамадзянам Беларускай ССР гарантуюцца свабоды: слова, друку, сходаў, мітынгаў, вулічных шэсцяў і дэмманстрацый. - каб гэтак было ў сапраўднасці, дык Амерыкі ня было б патрэбна. Усе нашы людзі вярнуліся б назад.

Артыкул 69 гаворыцца: Беларуская ССР захоўвае за сабой права свабоднага выхаду з СССР.

Кай толькі папробуе...

У артыкуле 47 гаворыцца, што кожны грамадзянін мае права крытыкаўца партыю і урад, але той, хто папробаваў, сядзіць цяпер у вар'яцкім доме...

"шаша" захацеў ёсьці. Зайшоў у гайнаўскі бар перакусіць.

— "Якраз там за краслы біліся, жіх было тут намнога менш, чым галодных і сасмаглых. Ой, таўкісі! I то так, што не памятаю, як на вуліцу выскачыў. Можа цяпер так ня будзе. Усё ж танкі гады чатыры прайшло з тэй пары і, напэўна, крэсл на гэты час дакупілі. Ды і людзі, пэўна, больш падрыжылі з культурай. ...На тратуары ля самага уваходу, які даўней, хістаючы, хапаўчыся рукамі паветра, дзеяла ўтрыманья раўнавагі тыя, якім зямля пачала ў другі бок круціца. Налізаліся ўжо, галубыкі. ...Ну, але гэта не тэатр, а яны не акцёры-прафесіяналы, ды і я не глядзеца скіды прыйшоў."

...Памалы ступаючы, каб не пакаўнушца і не грукнуць на мокрую і брудную падлогу, накіраваўся ў спажывецкую залу. Мітусыня, шум — як у млыне. Дзея стаць — не ведаю. З якога боку не падыходзіць — усюды стаяць. Як нешта салодкае мухамі, так віфітаблі падплекены людзьмі. I ўсе піва купляюць. Кублі па чатыры валақуць..."

Праціскаюся. Удалося! Нават гарачае, бо пара ідзе. Толькі зноў проблема — дзе стаць, каб з'есьці можна было. Пра столік няма што і думачы...I разглядаюся, ходзячы з талеркай міхлюдэмі, якім да шчасця больш нічога не трэба: ды бачу, нейкі дэздок, а можа ён яшча і не такі дэздок, можа гэта толькі сіні нос яму гадоў дабаўляе, з двумя кублімі, зацягнуўши песьню, ляжна на радыятыры прымасціўся. Чаму ж мне туды не пайсыць! Каця пад бокі таўчи не будуць. I ўжо накіраваўся — ды запозна. Выйшла ўсё так нечакана, быццам by маланка смальнула з яснага неба. Нейкі "начаты" вачапіўся пінжаком за незусім яшча абломаную ад стала планку, так скалыхнуўся, што піва, не ўтрымаўшы ў берагох шклянай пасудзіны, хлопнула мне праста на пашысак. Значыць, паабедаў і хутка, і добра. Вось гэта дык "Экспрэс", --апісвае "Ніва" гэтае здарэнне у сваім нумары 52 за 1975 г.

— У мінулым годзе, будучы ў Гайнаўцы, я адведаў гэты бар. Амаль ніякіх зъемен ня было. І толькі пашкадаваў, што скіды не можа завітаць Кар. Маркс. На свае вочы пераканаўся б, што п'юць у сацыялістычных краінах шмат больш, як у капіталістычных. Тады не пісаў бы дўрніц, што п'янства ёсьць зъявай толькі ў капіталістычных краінах, у якіх рабочы п'е з гора. Съвет, як бачым, зъмяніўся: цяпер п'юць, запіваючы гарэлкай ад шчасця грамадзяне сацыялістычных краін.

"Ніва" ў сваім шостым нумары за 1977 год раіць не курыць, бо папяросы:..."шкодны на ўсё: на дыхальныя дарогі, на кровавазворт, на сэрца, на лёгкія, нажалудак, на нервы — паражаваць памяць, на мачавы пузыр — рак, на горла — рак. Кураныне паліросаў даводзіць у пазынешым узроўніце да рака лёгкіх. Гэта ўжо даказана цяпер, што ў курыльщыкаў да 30 разоў часцей выступае рак лёгкіх, чым у някурачых. Кураныне вельмі шкоднае патомству маці, якая куриць. Даказана, што калі маці, будучы цяжарнай, курила, у дзіцяці выступаюць розныя хвараблівія признакі: так званае "мровене" цела — як бы цела абмірапала, халоднасць ног і пальцаў. Сярод патомства курачых бацькоў часцей выступае інфакт (завал) сэрца. Дзеці курачай маці бываюць меншыя, горш растуць і развіваюцца, часцей да іх чапля-еца хвароба сарца..."

"...Кінучу курыць не цяжка. Трэба толькі хацець, зразуменіць і пераканацца ў шкоднасці папяросаў, тады кінеш без ніякіх клопатаў. Арганізм адразу адчувае сябе лепш..."

Папяросы не толькі шкодзяць здароўю, але ёсьця гаспадар-чым цяжарам для чалавека. Таму і я, перапішык, раю не курыць, або пакінуць курыць. Я сам не куру і чуюся вельмі добра.

20

Жыве Беларусь!

№3

ПАЛІТЧНАЯ ТРАСЯНКА

Прыехала савецкая дэлегація ў Амерыку. Амэрыканцы паказалі, як яны жывуць, што маюць. Тады пытаюць савецкую дэлегацію:

-А як вам жывеца?

-Добра, --адказалі госьці.

-А ці ў вас можна купіць машыну?

-Чаму ж не, можна, --гавораць госьці.

-А колькі каштую?

-1000 рублёў.

-Гэтак танна, --замармыталі амэрыканцы. --А колькі каштую ў эс хата?

-1000 рублёў.

-А колькі вы зарабляеце ў месяц?

-5000 рублёў, --адказалі госьці ў адзін голас.

-Даки вы за адзін месяц толькі зарабіць, што можаце купіць мамину і хату. О.К.

-Мы не дурнія, --гавораць госьці--лепш купім сабе па кашулі.

Сядейць над ракой чэх і думает думкі пра сваю долю-нядолю. Раптам надильвае да яго залатая рыбка. Чэх кінуў на яе сетку і злавіў. Залатая рыбка просіцца, каб вупусціці яе на волю, абяцае яму, што ёсё споўніцца, што толькі ён жадае, калі яна будзе на волі. Чэх падумае і пусціці рыбку на волю.

-А што ты хочаш за гэта? --пытае рыбка.

-Каб Кітайцы прыйшли ў Прагу, --недумаючы адказаў чэх.

-А якіча што хочаш?

-Каб кітайцы прыйшли ў Прагу.

-А што якіча хочаш? --пытае рыбка трэці раз.

-Каб кітайцы прыйшли ў Прагу.

-Чаму ты хочаш, каб кітайцы трэ разы прыйшли ў Прагу, --цікаўца рыбы.

-Хай кітайцы трэ разы пройдуть праз Савецкі саюз, ідучы ў Прагу і трэ разы, ідучы назад дамоў, --адказаў чэх--Большага жадання я не маю.

Катэр адведаў Маскву. У гутарцы з Брэжневым гаварылі пра п'янства. Брэжнэў пахваліўся, што ў Маскве няма п'яных.

-Вазы мі ружжо, прайдзіся па вуліцы, --раіць госьцю--Калі спаткаем пінага, застрэль.

Катэр уездаў стрэльбу, паходзіў з ёю па вуліцы і сапраўды не спаткаў пінага.

Прыехаў Брэжнэў да Катэра. Зноў тая самая тэма: п'янства.

-Вазы мі ружжо, --гавора Катэр--прайдзіся па вуліцы, і калі спаткаем пінага, застрэль.

На другі дзень радыё, загэты і далёкабачаныне паведамілі: Няведамы чалавек застрэліў на вуліцы двух савецкіх дыплёматаў.

У Бонне купілі самы сучасны кампьютар. Пачалі пробаваць, як ён працуе.

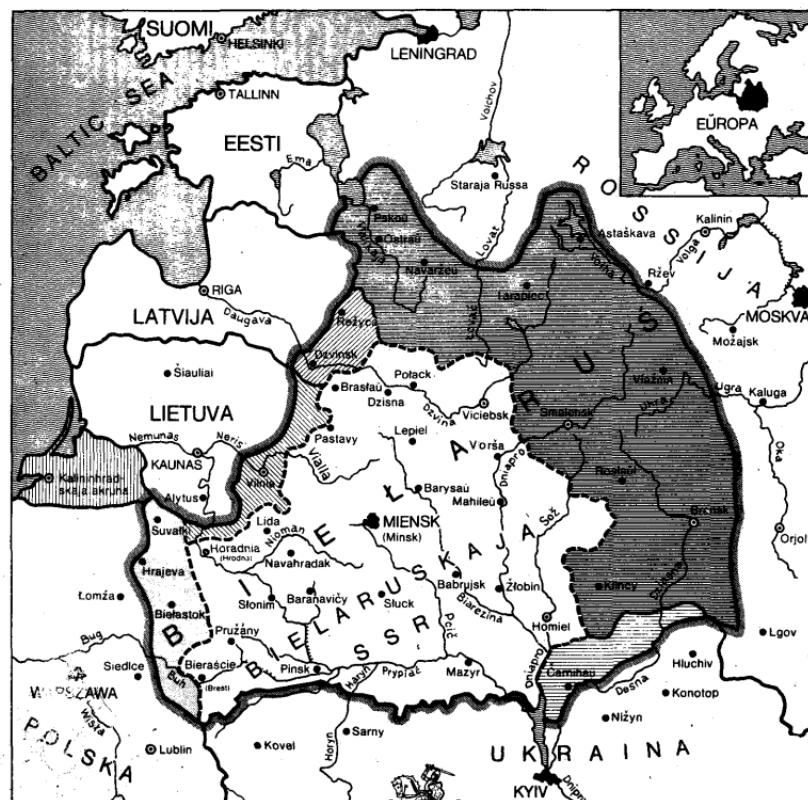
-Ці спазыцыя лойдзе да 2000 году да ўлады? --пытае Шмідт.

-Не, --адказаў кампьютар.

-А колькі будзе каштаваць у 2000 годзе цэнтнар жыта? --пытае міністэр тэспадаркі кампьютара.

-100 рублёў.

Хто цікавіцца медалямі на 40-ыя ўгодкі II Ксебеларускага Кангрэса, просім пісаць: Юры Попко, 67800 Пірмасенс 23, БРД - Зах. Нямеччына. Пішашца лацініцай так, як гаворыцца.

ETNAHRAFIČNAJA
KARTA BIEŁARUSI

ETHNOGRAPHICAL
MAP OF BYELORUSSIA

Miežy:

etnografičnaja — Bielaruskaja SSR —

Bielaruskija etnicznyja ziemli pryluchanyja. Maskalami da inšydi nie-bielaruskich abšaru, da:

maskoúskaha

ukrainskaha

polaska

lietuviskaha

žatyskaha

polaska

Kalininhradskaja akruga

U 1946 hodzie Kalininhradskaja akruga byla zasie-
lena Bielarusami, ale paňnej vyniku maskoú-
skich imperjalistycznych vylíčeniu etnicznyj
sklad akrugi značna zmieniūša.

Etnical area: Approximately 410,000 sq. km., population: over 20 mil.

Etničnyj abšar: Kala 410.000 kv. km., nasielničtva: zvyš 20 mil.

Borders:

ethnographical — the Byelorussian SSR —

Byelorussian ethnical territories adjoined by the Russians to other non-Byelorussian areas, to:

the Russian

the Lithuanian

the Ukrainian

the Latvian

the Polish

Kaliningrad Province

In 1946 Kaliningrad Province was colonized by the Russians with the Byelorussians, but in the interest of Russian imperialism the ethnical composition of that area was later considerably changed.